

Had domácí

Hadi (Serpentes) jsou podřád plazů z řádu šupinatých (Squamata). Jsou to dravci vyznačující se dlouhým tělem bez končetin. Kostra se skládá z páteře a žebér, mohou mít až 400 obratlů.[1] Mají pohyblivě spojenou lebku, kterou mohou v případě potřeby rozdělit a vykloubit si tak čelisti. Tělní orgány jsou protáhlé, z párových orgánů bývá většinou jeden zakrnělý. Oči pokrývají srostlá víčka. Zvláštností je Jacobsonův orgán umístěný uvnitř tlamy na vrchním patře, který slouží jako čichový orgán.

Existuje jen malé množství fosilních záznamů hadů, především pak z období jejich předpokládaných evolučních počátků před nejméně 140 miliony let.[2] Dříve se uvádělo, že nejstarší prokazatelní zástupci hadů se objevili v období rané pozdní [křídly](#), zhruba před 100 až 94 miliony let (geologický stupeň [cenoman](#)).[3] Nicméně skutečný vznik podřádu, resp. objevení se prvních zástupců proběhlo podstatně dříve, zřejmě před téměř 170 miliony lety.[4] Hadi se vyvinuli z ještěřů, nejspíše z druhů podobných [varanům](#). Především [varanovec bornejský](#) má několik rysů společných s hady. Evoluce mohla proběhnout tak, že určité typy ještěřů se postupně adaptovaly k životu v měkké (mělké) půdě, ztratily při tom končetiny a oči si vyvinuly ochrannou vrstvu v podobě srostlých průhledných víček. Následně, již jako hadi, opustili život v půdě a osídlili i jiné typy prostředí.[5] Ve hře je i teorie o vodním původu hadů. Oba ty předpoklady však byly nejnověji (2018) zpochybněny, přičemž se

uvažuje o klasickém pozemním vývoji.[\[6\]](#) Vědcům se podařilo zrekonstruovat pravděpodobnou anatomii a vzhled lebky hypotetického přímého předchůdce moderních hadů.[\[](#)